

súd“) č. k. 2 S 121/2017-38 z 30. júla 2018 a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou krajskému súdu 1. júna 2017 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“) č. RP/19/2017 z 5. apríla 2017, ktorým jej „bola uložená pokuta vo výške 9.000,- eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. 1) a v § 20 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov a upozornenie na porušenie zákona za porušenie povinnosti ustanovenej v § 32 ods. 6 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov“.

3. Krajský súd uznesením č. k. 2 S 121/2017-32 z 13. novembra 2017 (vydaným justičným čakaťom) konanie podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) zastavil, pretože sťažovateľka napriek výzve krajského súdu č. k. 2 S 121/2017-19 z 30. júna 2017 (doručenej právnomu zástupcovi sťažovateľky 19. júla 2017) na zaplatenie súdneho poplatku v sume 500 € v lehote 10 dní od jej doručenia tak do vydania rozhodnutia krajského súdu neurobila. Dodal, že „ani Európsky súd pre ľudské práva vo svojej stabilizovanej judikatúre nikdy nevylučoval možnosť, že záujmy riadneho výkonu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu spočívajúceho v súdnom poplatku. Požiadavku zaplatiť súdne poplatky v konaní pred správnym súdom nemožno považovať za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (napríklad rozsudok vo veci Kreuz v. Poľsko zo dňa 19. 06. 2011, č. sťažnosti 28249/95, § 54, 60; Brualla Gómez de la Torre v. Španielsko zo dňa 19. 12. 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VIII, str. 2955, § 33; rozsudok vo veci Tolstoy - Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo zo dňa 13. 07. 1995, Séria A, č. 316-B, str. 80-81, §§ 61 a nasl.).“.

4. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka podala sťažnosť, v ktorej, vychádzajúc z tohto, že „zákon o súdnych poplatkoch je hmotnoprávnym predpisom a keďže

neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia, na práva a povinnosti žalobcu je potrebné hľadieť so zreteľom na znenie zákona účinné v čase vzniku poplatkovej povinnosti a splatnosti súdneho poplatku“, uviedla, že v jej prípade nebol dôvod na zastavenie konania, pretože súdny poplatok zaplatila do konca lehoty na podanie odvolania (24. novembra 2017) a aj krajský súd začal konať vo veci samej, keď „predložil žalobu žalovanej, ktorá sa k nej aj písomne vyjadrila a toto vyjadrenie bolo následne doručené žalobcovi“. Okrem toho sťažovateľka vyslovila názor, že keďže uznesenie o zastavení konania má povahu sankčného rozhodnutia, krajský súd mal prihliadať na právnu úpravu, ktorá je pre sankcionovaný subjekt priaznivejšia.

5. Krajský súd uznesením č. k. 2 S 121/2017-38 z 30. júla 2018 sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 S 121/2017-32 z 13. novembra 2017 podľa § 161 ods. 1 Správneho súdneho poriadku zamietol, pričom konštatoval, že „súdny poplatok nebol zaplatený v lehote určenej súdom podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch a správny súd zároveň nezistil žiaden z dôvodov podľa § 10 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, neboli splnené podmienky predpokladané ust. § 10 ods. 3 prvej vety zákona o súdnych poplatkoch na zrušenie uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku“. Krajský súd poukázal na to, že „novelou zákona o súdnych poplatkoch účinnou od 01. 07. 2017 bola zavedená právna úprava, v zmysle ktorej ak poplatník odignoruje súdom určenú lehotu na zaplatenie súdneho poplatku a súd konanie z tohto dôvodu zastaví, dodatočné zaplatenie súdneho poplatku v lehote na podanie sťažnosti bude bez ďalšej relevancie na trvanie konania a súd uznesenie o zastavení konania nezruší. K zrušeniu môže pristúpiť len vtedy, ak sa dodatočne zistí, že k samotnému zastaveniu vôbec nemalo dôjsť. Spravidla pôjde o situáciu, kedy poplatok bol zaplatený v súdom určenej lehote, avšak súd o tom nemal vedomosť (nedošlo k spárovaniu poplatku v počítačovej aplikácii) alebo tu existuje niektorý z dôvodov uvedených v § 10 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch (do uplynutia lehoty na zaplatenie bol podaný návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorému súd vyhovel a i.). V súvislosti s dôvodom podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch správny súd uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe sa za začatie konania vo veci samej považuje vyzvanie k prednesu návrhu na pojednávaní alebo aj vydanie platobného rozkazu. V danej veci však k začatiu konania vo veci samej nedošlo. Zákon o súdnych poplatkoch je aj procesnoprávnym predpisom, a teda platí

okamžitá aplikabilita tejto procesnoprávnej normy. Intertemporálne ustanovenie novela neobsahuje. To znamená, že nové ustanovenia platia aj na konania začaté pred 1. júlom 2017... V súvislosti s dôvodom podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch správny súd uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe sa za začatie konania vo veci samej považuje vyzvanie k prednesu návrhu na pojednávaní alebo aj vydanie platobného rozkazu. Vzhľadom na uvedené, sa tak správny súd nemohol stotožniť s argumentáciou žalobcu, že v čase predchádzajúcom vydaniu napadnutého uznesenia vo veci konal tým, že žalovaného oboznámil s obsahom podanej žaloby a tak, naplnil podmienku uvedenú v § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch.“.

6. Sťažovateľka, opakujúc svoje sťažnostné námietky (bod 4) považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za nezákonné a nedostatočne odôvodnené, porušujúce jej právo na spravodlivý súdny proces, keďže opätovné podanie žaloby z dôvodu uplynutia lehoty na jej podanie neprichádza do úvahy.

II.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

8. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich

základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

10. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) napadnutým uznesením krajského súdu (bod 5) vydaným v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, odôvodnená nesprávnou interpretáciou ustanovení zákona o súdnych poplatkoch upravujúcich následky nezaplatenia poplatku.

11. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012).

12. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo

na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako sú požiadavky rešpektovania zásad kontradiktórnosti alebo rovnosti zbraní, či právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby sudy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08).

13. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Zároveň platí, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

14. Rovnako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Ani judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

15. Právo na súdnu ochranu však nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a taktiež zaplatenie súdneho poplatku podľa ustanovení príslušného zákona (I. ÚS 45/09).

16. Právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú teda v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

17. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním žaloby, návrhu, odvolania, žaloby na obnovu konania, dovolania, kasačnej sťažnosti alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom žalobca alebo navrhovateľ, odvolateľ, ten, kto podal žalobu na obnovu konania, dovolateľ a ten, kto podal kasačnú sťažnosť.

18. Podľa § 8 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti... Podľa § 8 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok.

19. Podľa § 9 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch v konaní pred správnym súdom sa poplatok platí správne mu súdu, ktorý vo veci koná. V konaní o kasačnej sťažnosti sa poplatok platí súdu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

20. Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, dovolania alebo kasačnej sťažnosti, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote,

súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

21. Podľa § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak už začal konať vo veci samej.

22. Podľa § 10 ods. 3 prvej vety zákona o súdnych poplatkoch prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2.

23. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu (bod 5) ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd sa námietkami sťažovateľky (bod 4) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu.

24. Ústavný súd nepovažuje záver krajského súdu o nemožnosti aplikovať na daný prípad § 10 ods. 3 prvú vetu zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30. júna 2017, podľa ktorej prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania, ani jeho záver, že výzva správneho súdu adresovaná žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe žalobcu nemá charakter úkonu vo veci samej a ako taká nebráni zastaveniu konania podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, za arbitrárny či neakceptovateľný.

25. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí

rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

26. Okrem toho ústavný súd považuje za potrebné vo všeobecnosti uviesť, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním žaloby, pričom následkom nezaplatenia súdneho poplatku je zastavenie konania. Účelom výzvy nie je teda uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie. Takejto výzvy sa sťažovateľke dostalo, pričom o zastavení konania pre prípad nesplnenia poplatkovej povinnosti v nej bola poučená.

27. Keďže v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

28. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2018